

'Tweeterspreekuur over Bach'

Leerlingen gebruiken steeds meer Social Media. Social Media worden ook steeds meer een bron van kennis; neem bijvoorbeeld de hashtag #durftevragen op Twitter. In de toekomst is het misschien wel zo dat leren vooral gebeurt via deze media. Leerlingen zijn dan niet meer gebonden aan een klaslokaal waar kennisoverdracht plaatsvindt, maar hebben de bronnen van kennis altijd bij zich. Google, Facebook, Hyves...en Twitter.

De Leerstijlentest van Kolb, en vele andere vergelijkbare onderzoeken, tonen aan dat mensen op verschillende manieren kennis tot zich nemen. De een leert graag door te luisteren naar een college, de andere doet liever iets na en een derde doe je geen groter plezier dan hem zelf te laten uitzoeken hoe het werkt. Zo heeft iedereen een voorkeur voor een bepaalde leerstijl. Het meest effectief is om cyclisch te leren, dus dat alle stijlen voorbij komen. Concreet ervaren, observeren en reflecteren, abstraheren en conceptualiseren en experimenteren en toepassen.

De valkuil voor een docent is om de eigen leerstijl als enige didactiek te gebruiken, en zelfs als enige juiste doceerstijl te gebruiken. Maar didactiek moet bepaald worden door de aard van de leerstof en de leerstijl van de leerlingen.

In mijn CKV module 'moderne dans' geef ik eerst een introductie over de module en de geschiedenis van moderne dans, daarna leren de leerlingen een choreografie, vervolgens ontwerpen ze zelf een dans en aan het eind presenteren ze in duo's de eindopdracht over choreografen, klassiek ballet en moderne dans.

Met havo4 behandel ik de Middeleeuwen, Renaissance en Barok door middel van leerstijlen. De leerlingen worden ingedeeld in leerstijlgroepen, en gaan zo met het onderwerp bezig op een manier die bij hen past. Doeners gaan zingen, dromers maken een overzicht.

In de 21^e eeuw zijn er door de nieuwe media tal van mogelijkheden bijgekomen om deze leerstof aan de leerlingen aan te bieden. Een docent die met zijn tijd meegaat schuwt geen blackboard. Powerpointpresentaties zijn het basisniveau ontstegen. Qua leerstijlen is zelfstandig werken en het werken in groepen dagelijks aan de orde bij praktijkopdrachten. Een stevig hoorcollege over de experimentele popmuziek komt ook aan bod. Maar wat doet de docent met de (communicatie) mogelijkheden van nieuwe media?

'Communicatie bestaat slechts voor 20 procent uit inhoud en maar liefst voor 80 procent uit betrekking of relatie tussen degenen die communiceren', aldus het boek *Lessen in orde* van P. Teitler. Communiceren in de 21^e eeuw krijgt een andere dementie door de nieuwe media. De kunst is om deze zo te gebruiken dat er een relatie ontstaat waardoor kennisoverdracht mogelijk is. Dit is een interessant thema. Want hoe behoud je inhoud zonder de communicatie te verliezen, en vice versa.

Online communiceren zowel docenten als leerlingen. Het merendeel van het docentencorps heeft een profiel op LinkedIn, en vindt regelmatig 'vind ik leuk' aan bij berichten van collega's op Facebook. Leerlingen zijn vooral actief op Hyves en MSN. Met name bovenbouwleerlingen hebben ook een profiel op Facebook, en de jongere generatie docenten heeft nog een account op Hyves. En zowel leerlingen als docenten zijn actief op Twitter.

Door middel van deze netwerken zijn nieuwe kennisbronnen te verkrijgen en is uitwisseling van informatie en contacten mogelijk. Dit betekent een 'tweet' op Twitter tegenkomen van een eetgelegheid die achtergrondmuzikanten zoekt. Of via een kennis een vacature doorgestuurd krijgen. Maar ook lezen dat de Kunsthal 400 zelfportretten van Philip Akkerman exposeert. Netwerken heeft alles met nieuwe media te maken.

De afgelopen tijd heb ik een Twitterexperiment uitgevoerd met havo 4 en 5 muziek. De leerlingen konden kiezen of ze met het experiment mee wilden doen. Iedere dag postte ik een tweet over de lesstof. In slechts 140 tekens kregen leerlingen lesstof op hun mobiele telefoon, of konden het online lezen.

Met name in havo 4 zitten veel 'Doeners' en 'Dromers', volgens Kolb. Mijn verwachting, en ook van de meeste leerlingen, was dat zij er baat bij zouden hebben om op meerdere manieren de lesstof aangeboden te krijgen. En in een tijd waarin snelheid en prikkels domineren, is Twitter een uitkomst.

Havo 4: Middeleeuwen, Renaissance, Barok

GRCMuziek: Wat is een #madrigaal? #durftevragen

Leerling: Meerstemmig muziekstuk op wereldlijke tekst #geleerd

GRCMuziek: De 3 grote componisten uit de #Barok: Bach, Vivaldi, Händel.

Havo5: Popmuziek vanaf '67

GRCMuziek: Glamrock met David Bowie. Bowie brengt 'moeilijk muziek' binnen bij het grote publiek. Naast #zanger ook #producer en #acteur.

GRCMuziek: Wie funk zegt, zegt James Brown. Podiumbeest en voorvechter gelijke rechten zwarten in VS: 'Say it loud, I'm black and I'm proud!'.

Voor en na het experiment hebben de leerlingen een enquête ingevuld. Uiteindelijk heeft de helft van de havo 4 klas en hebben een paar leerlingen uit havo 5 meegedaan met het experiment.

Leerlingen gaven aan buiten school met name te leren van Google, Wikipedia, televisie en ouders. Havo 4 leert ook van vrienden. Leerlingen gebruiken met name Hyves en MSN, omdat je dan met elkaar kunt praten. Twitter is in opkomst. Tweederde van de leerlingen gelooft dat je kunt leren via Social Media. 'Alles kan tegenwoordig', schreef een leerling. Vragen stellen via Social Media gebeurt nu met name via MSN. Herhaling van lesstof en een makkelijke manier om vragen te stellen; dat zou een toevoeging kunnen zijn van het GRCmuziek twitteraccount.

'Kan gezellig worden en je krijgt meer praktijk in de les (hoop ik)' Rense h4
'Je krijgt snel antwoord als je buitenschool vragen hebt' Judith h4
'Goed om te proberen maar ik denk dat het niet werkt' Nelleke h4
'Belangrijke informatie liever wel op de mail. Verder wel goed experiment denk ik' Christian h5
'Ik vind het fijner als alle info voor de toets duidelijk en overzichtelijk op papier staat, daar leer ik meer van' Elize h5
'Ik doe 40 dagen zonder Twitter' Marie Elise h5

Een aantal dagen voor de toets was er voor leerlingen een zogenaamd 'Twitterspreekuur'. Leerlingen vonden dat over het algemeen een leuk idee. In de praktijk was het spreekuur geen succes; leerlingen lazen de tweets maar stelden geen vragen.

Na afloop waren de leerlingen die meededen aan het experiment tevreden en zagen het als een waardevolle aanvulling. Ze wilden het liefst tweets over feiten uit de muziekgeschiedenis en muziektheorie, en iets waarop je kunt antwoorden (hashtag #durftevragen). Dit account vinden de leerlingen geschikt voor bovenbouwklassen en muziekklassen.

'Digitaal leren blijft beter hangen' Madelon h4
'Je gaat met digitaal leren snelle andere dingen doen, msn, muziek' Laurens h4
'Digitaal maakt het interessanter' Arina h4
'Dit is wat voor bovenbouwklassen muziek en leervakken zoals geschiedenis of aardrijkskunde' Charine h4

De invloed van Hyves, LinkedIn, Facebook, Twitter en andere Social Media zijn enorm. En dat biedt kansen in het kunstonderwijs. Voor leerlingen kan het gebruik van communicatie via Social Media een aanvulling zijn op hun leerstijl. Digitaal leren is een nieuwe wonderlijke wereld. Een wereld die bestaat, en waar niemand meer omheen kan of omheen hoeft. En dan kan een Twitterspreekuur over Bach passen in het onderwijsprogramma.

'Follow' het vaklokaal muziek op Twitter: www.twitter.com/grcmuziek